

NØVN

Nøkur minnisbrot um Kjartan

-tann fryntliga, fróða og jaliga havnarmannin

Ein leygardag í 1965 komu tveir fittir dreingir niðan í Skótahøllina við Havnará. Ørindini vóru at lima seg inn í úlvaliðið hjá SSB. Dreingirnir vóru Kjartan og Bjarti Mohr.

Teir vóru sera áhugaðir frá fyrsta degi, og gingu upp í skótaarbeiðið við lív og sál. Kjartani dámdi væl hugnaligu löturnar framman fyri eldstaðin í skótahøllini, tá úlvarnir sungu “enn vit eru nakað smáir, men vit skulu roynast væl og í brøgdum gerast knáir” og aðrar sangir í skótasangbókini. Bøkurnar vóru útseldar, men frá mammubeiggjanum í Hoyvík fekk Kjartan skjótt fatur á eini eldri útgávu, sum hann stoltur vísti fram.

Nakrar mánaðir seinri skuldu teir eldru úlvarnir ein vikuskiftistúr til smáttuna við Leynavatn. Nakrar dagar eftir, at úlvarnir høvdu fingið boðini um túrin, kom tann eldhugði Kjartan og segði, at “babba sigur, at hann koyra okkum norður”. Sjálvandi tóku vit av tilboðunum, og leygardagin eftir koyrði tann stóri grøni lastbilurin hjá Skipasmiðjuni frá Skótahøllini við Havnará.

Sjálvur slapp eg ikki upp í lastina. Nei, inn í stýrhúsið, har tann lítli Gunnar eisini sat. Túrurin bleiv minniligur. Vit vóru ikki meira enn komin niðan “á Oyggj”, tá Poul fór at greiða frá einum staði fyri og øðrum eftir. Frá reiðtúrum og frá náttúru. Nøvn á fjøllum, døllum og gilum. Alt festi seg ikki í minnið, men grundarlagið fyri staðarnøvnum í Suðurstreymoy varð lagt henda dagin.

Sum skóti gjørdi Kjartan rættiliga vart við seg í Tjaldrinum – tí søguligu patruljuni í 1. liði, sum altíð kláraði seg væl. Sjálvur var eg liðleiðari eitt skifti. Longu tá vísti Kjartan nøkur av teimum jaligu lyndiseyðkennum, sum vit minnst hann fyri. Hann var fryntligur, blíður, áhugaður, savnandi, ágrýtin og vísti góðan kappingaranda, hóast eitt sindur smæðin.

Nevni skótalívið í hesum hugleiðingum um Kjartan, tí hetta frítíðarítriv leggur so nógv mennandi í beinið hjá teimum ungu. Skótaarbeiðið lærir tey at arbeiða í felag og

hjálpast at, mennir sansir, skapar áhuga fyri náttúruni, lærir tey ungu at virða og ferðast í náttúruni, byggir upp verkligar førleikar, sum koma til góða á landi og sjógvi og vinarlag og samanhald.

Og so lærir skótalívið tey ungu at taka ábyrgd.

fótbóltsfelagi hansara B36 – og innan apoteksverkið, sum hann myndaði tey seinastu árin sum landsapotekari. Á hesum øki hevði hann – sum tann sjálvbjargingarmaður hann sjálvandi var – eina hugsjón um, at føroyska apoteksverkið skuldi gera heilivág at selja og

Hann var á liðnum, sum vann fyrsta og einasta FM-heitið hjá unglingaliðnum, og hann spældi eisini í fremstu deildini. Men tað stóra arbeiðið legði hann í felagsarbeiðið, tá hann var komin heimaftur eftir lesnaðin – at menna felagið og at fáa reist húsini saman við

telefon og á ferðum. Vit – hvítu svørtu – eru honum sera takksom fyri hetta arbeiðið.

Í dreingja- og unglingarárunum lá Skipasmiðjan frammarliga í huganum. -Bleiv tað skipsverkfrøði, ljóðaði spurningurin, tá vit Kjartan hittust á heysti í 1974

var ein fantastiskur túrur, mintist Kjartan afturáftur. Tað sama gera vit onnur. Vit vóru 25 føroyingar og sjeiðslendingar – við Gisla sum samskipara og Hreinn sum leiðsøggumanni – ið settu kós úr Hestheimum á Suðurlandinum móti Vindheimamelum á Skagafirði á Norðurlandinum. Stórslegin var rossaflostin við 96 rossum, sum helt leiðina norðureftir í besta veðri í seks dagar. Sól, dust og mýggjabitur. Lagið var gott, søgurnar vóru mangar, og hvørt kvöld var sangur og gleimur eftir góða døgurðan hjá Ástu-beggu. Onkuntið inni í fjallakovunum. Onkuntið uttanfyri í hesi veldugu náttúruni við teimum stóru flötunum og har einki ljóð er at hoyra. Kjartan og systkynabarnið Mourits settu sín dām á hesar kvöldsetur við gittara og sangi. Ein ómínnilig ferð.

Ferðirnar við tí ediliga gangaranum eru nú á einum øðrum stað.

Eitt er at ferðast á landi. Eitt annað er at njóta fríløtur á sjónum. Varð eitt sindur ovfarin, tá eg fyrstuferð møtti Kjartani í fjørðinum. Bókstaviliga. Slóðaði oman gjøgnum fjørðin. Har lá ein annar bátur á kósini. Kjartan sjálvur annar sat við snøri. Steðgaði á. Jú, hetta er veldugt, lat í honum. Síðani sást hann stundum við bátabrúgvvarnar – á veg í fjørðin ella á veg heim við fongi. Veidimannalyndi var eisini í honum. Hann var fjølbroyttur, tíbetur.

Saknur er í tí fryntliga eygnablunkinum, sum eyðkendi hann, tá okkurt skemtiligt skuldi sigast ella var sagt.

Við norðastu trappu í B36 skýlinum í Gunddali er somuleiðis saknur í tí trúfasta B36-aranum, sum eisini trúliga ferðaðist við fremsta liðnum kring landið, líka mikið um tað gekk væl ella minni væl.

Góði frændi, hvíl í friði, og takk fyri tað tú gav landi og fólki!

Jóhann

Ein kanning fyri nøkrum árum síðani vísti, at nógvir leiðarar og stjórar innan vinnulív, fyrisiting, felagsarbeiði og skúla høvdu havt sínar fyrstu leiðsluroyndir innan skótaarbeiðið.

Seinri í lívinum tók Kjartan veruliga ábyrgd – bæði í

útflyta, so ein inntøka fekst burtúr. Ætlanin hevur verið ein tungur burður, men stavnaldið var jaligt, og ein glotti var fyri framman.

Eitt lyndiseyðkenni hjá Kjartani, kappingarandan, sóu vit eisini, tá hann sum ungur fór at spæla við B36.

nógvum góðum kreftum. Sum kassameistari – og formaður tað eina árið – var hann við til at byggja B36 upp til tað besta og eitt tað størsta ítróttarfelagið í landinum. Hetta var ikki lötuværk. Har eru nógvir tímar farnir – á fundum, í

í Árhuus. Hann var komin at hyggja eftir svágrinum, sum skuldi leika dyst í Árhuus. -Nei, túu, tað bleiv pharماسi. Kvøldið saman við Kjartani og øðrum var hugnaligt.

Mohr-ættin er ein av reiðfamiljunum – rúttarunum – í Havnini. Abbin, Kjartan, var at síggja á rossabaki nærum hvønn sunudag.

Abbabeiggin, Leif, sum so tignarlaga syngur sangin “Eg saðlaði mær ein hvítan hest móti vári”, var eisini ofta at síggja á rossabaki. Tað man vera fáur, sum hevur riðið so nógv her í Suðurstreymoy sum pápin, Poul, eins og Høgni, farbróðurin, ofta saðlaði hestin. Onkuntið sást Kjartan á baki, men tað var ikki fyrr enn seinri, at Kjartan av álvara varð bitin av hesum áhuganum at riða – at lata gangaran renna um heiðar, fjøll og dalir.

Eitt er at riða í Føroyum. Eitt annað er at riða í Íslandi. Minnilig er ferðin “Yvir Kjøl” í 2002. Hetta